پژوهنده (مجله پژوهشي دانشگاه علوم پزشكي شهيد بهشتي)
سال سيزدهم, شماره ۴ , پي در پي ۶۴ ، صفحات ۲۷۹ تا ۲۸۶
مهر و آبان ۱۳۸۷

تاريخ دريافت مقاله ۸۶/۷/۱۸
تاريخ پذيرش مقاله ۸۷/۳/۱۲

بررسي غلظت ادراري فاكتور مهاركننده مهاجرت ماكروفاژ به عنوان پيشگويي كننده احتمالي پيلونفريت حاد در كودكان مبتلا به عفونت دستگاه ادراري

دكتر حسن اتوكش[۱]، سيد محمد فرشته نژاد[۲]*، دكتر رزيتا حسيني[۳]، ندا نجيمي[۴]، دكتر مجيد چاليان[۵]، دكتر حميد چاليان[۵]، دكتر رضا سلمان يزدي[۶]، دكتر سعيد صباغي[۶]، دكتر سعيد مهدوي[۶]، دكتر آرش بدايت[۵]

چكيده

سابقه و هدف: *عفونت مجاري ادراري يا UTI (Urinary Tract Infection) دومين عفونت شايع باكتريال در كودكان محسوب مي‌گردد كه يكي از عوامل ايجاد كننده اسكارهاي كليوي است. در زمان التهاب و همه‌ي انواع آسيب‌هاي كليوي، ماكروفاژها وارد بافت پارانشيم كليه مي‌شوند و تعداد آن‌ها با شدت التهاب همبستگي قابل توجهي دارد. فاكتور مهاركننده‌ي مهاجرت ماكروفاژ يا MIF (Macrophage Migration Inhibitory Factor) به طور قابل توجهي در پاسخ به محرك‌هاي التهابي ترشح مي‌گردد و به نظر مي‌رسد كه نقش مهمي در آسيب بافت كليوي بازي مي‌كند. اين مطالعه با هدف بررسي نقش MIF در عفونت‌هاي مجاري ادراري و مقايسه‌ي ترشح ادراري MIF در كودكان مبتلا به پيلونفريت حاد، سيستيت حاد و هم چنين گروه شاهد به انجام رسيد.*

مواد و روش ها: *در اين مطالعه‌ي تحليلي، ۳۳ كودك مبتلا به عفونت ادراري (۲۵ كودک مبتلا به پيلونفريت حاد و ۸ كودک مبتلا به سيستيت حاد) و ٤٠ كودك سالم وارد مطالعه شدند. نمونه‌هاي ادراري استريلmidstream، از تمامي افراد مورد مطالعه جهت اندازه‌گيري غلظت MIF به روش ELISA جمع‌آوري شد و به وسيله كراتينين ادرار تصحيح شد. اطلاعات توسط نرم‌افزار آماري SPSS 13 مورد آناليز قرار گرفت و از آزمون‌هاي آماري Independent-t test، One Way ANOVA و نيز آناليز ROC (Receiver Operating Curve) استفاده شد.*

يافته ها: *ميانگين نسبت ادراري MIF/Cr در بيماران مبتلا به پيلونفريت حاد (گروه A) pg/µmol creatinine (SEM =۲۳/۷۸) ۶۶/۱۴ ، در بيماران مبتلا به سيستيت حاد (گروه B) pg/µmol creatinine (SEM =۰/۵۹) ۱/۵۸ و در افراد سالم (گروه C) pg/µmol creatinine (SEM =۰/۳۵) ۱/۸۵ به‌دست آمد كه در گروه A به‌طور معني‌داري بالاتر از گروه‌هاي B (P <۰/۰۰۱) و C (P <۰/۰۰۱) بود. نتايج آناليز ROC نشان داد كه نسبت ادراري MIF/Cr ، به‌طور بالقوه مي‌تواند به عنوان يك شاخص سودمند در افتراق پيلونفريت حاد از وضعيت نرمال [P <۰/۰۰۱ و Area Under Curve(AUC)=۰/۹۵۹] و حتي از سيستيت مزمن (P <۰/۰۰۱، AUC=۰/۹۶۰) مورد توجه قرار بگيرد و مقادير شاخص معادل ۵/۳۹ pg/µmol creatinine و ۴/۹۰ pg/µmol creatinine به ترتيب بهترين مقادير جهت تفكيك پيلونفريت حاد از شرايط نرمال و سيستيت حاد مي‌باشند.*

نتيجه گيري: *مطالعه حاضر نخستين بار سطح MIF ادرار را در بيماران مبتلا به پيلونفريت حاد، مبتلايان به سيستيت حاد و گروه كنترل مقايسه كرده و نشان دادكه نسبت MIF/Cr ادرار در سيستيت حاد افزايش نمي‌يابد در حالي‌كه افزايش نسبت MIF/Cr ادرار در بيماران مبتلا به پيلونفريت حاد در مطالعه‌ي حاضر قابل توجه بود و نشان داده شد كه نسبت ادراري MIF/Cr آزمون حساسي براي افتراق بين سيستيت و پيلونفريت حاد مي‌باشد.*

واژگان كليدي: *فاكتور مهاركننده مهاجرت ماكروفاژ، پيلونفريت حاد، سيستيت حاد*

۱ . استاديار، گروه اطفال ، دانشگاه علوم پزشكي ايران
۲ * . نويسنده مسؤول : دانشجوي پزشكي ، دانشگاه علوم پزشكي ايران . تلفن همراه : ۰۹۱۲۵۲۰۷۵۹۵ .
۳ . دستيار فوق تخصصي نفرولوژي اطفال ، دانشگاه علوم پزشكي ايران
٤ . دانشجوي پزشكي ، دانشگاه علوم پزشكي ايران
۵ . پزشك عمومي
٦ . دكتراي علوم آزمايشگاهي ، دانشگاه علوم پزشكي ايران

[Downloaded from pajoohande.sbmu.ac.ir on 2026-11-13]

مقدمه

عفونت مجاري ادراري (Urinary Tract Infection) يا يا UTI دومين عفونت شايع باکتريال در کودکان محسوب مي‌گردد. تشخيص اين عفونت، به خصوص پيلونفريت نوزادان، به دليل ايجاد علايم غيراختصاصي در اين گروه دشوار است. از سويي مهم‌ترين عارضه عفونت ادراري، اسکارهاي کليوي است که مي‌تواند منجر به افزايش فشار خون و نارسايي کليوي شود (۱). به نظر مي‌رسد ايجاد کننده‌ي اسکارهاي کليوي به دنبال عفونت ادراري، آسيب اينترستيشيال مرتبط با پاسخ التهابي شديد پيلونفريت مي‌باشد. فاکتورهاي متعددي در آسيب بافت پارانشيم نقش دارند که از آن‌جمله مي‌توان گرانولوسيت‌ها، سيستم کمپلمان، ماکروفاژ و ... را نام برد. در زمان التهاب و همه‌ي انواع آسيب‌هاي کليوي، ماکروفاژها وارد بافت پارانشيم کليوي مي‌شوند و تعداد آن‌ها با شدت التهاب همبستگي قابل توجهي دارد.

فاکتور مهارکننده‌ي مهاجرت ماکروفاژ يا MIF (Macrophage Migration Inhibitory Factor)، در ابتدا به عنوان محصول ماکروفاژها و سلول‌هاي T فعال شده معرفي شد؛ اما امروزه مشخص شده است که اين پروتئين توسط طيف گسترده‌اي از سلول‌هاي بافت مزانشيم، پارانشيم و اپي‌تليال توليد مي‌شود. ژن MIF به طور قابل توجهي در پاسخ به محرک‌هاي التهابي بيان شده و منجر به ترشح آن مي‌گردد. از اين رو به نظر مي‌رسد نقش مهمي در آسيب بافت کليوي بازي مي‌کند (۲).

با توجه به اطلاعات به دست آمده، تعداد مطالعاتي که در آن‌ها نقش ماکروفاژها در عفونت حاد کليوي بررسي شده باشد، بسيار کم بوده و نقش MIF در کودکان مبتلا به پيلونفريت در هيچ مطالعه‌اي ارزيابي نشده است. بنابراين اين مطالعه با هدف تعيين نقش MIF در عفونت‌هاي مجاري ادراري و مقايسه‌ي ترشح ادراري MIF در کودکان مبتلا به پيلونفريت حاد، سيستيت حاد و همچنين گروه شاهد به انجام مي‌رسد؛ که در اين صورت مي‌توان به يک روش غيرتهاجمي و حساس براي افتراق اين بيماري‌ها از يکديگر دست يافت.

مواد و روش ها

در اين مطالعه‌ي تحليلي ۳۳ کودک مبتلا به عفونت ادراري و۴۰ کودک سالم وارد مطالعه شدند. کودکان مبتلا به عفونت ادراري به روش غيراحتمالي آسان (Convenience) از مراجعين به بيمارستان حضرت علي اصغر (ع) شهر تهران انتخاب شدند و افراد گروه شاهد نيز از کودکان سالم که فاقد هرگونه سابقه ابتلا به عفونت ادراري بوده و از نظر سني نيز با گروه بيماران جور بودند، انتخاب شدند.

نمونه‌هاي ادراري بيماران جهت اندازه‌گيري غلظت MIF ادرار جمع‌آوري شدند. به‌علاوه، از داوطلبان سالم نيز براي آناليز ادراري نمونه‌ي ادراري گرفته شد. تمامي نمونه‌هاي ادراري استريل midstream جمع‌آوري شده در دماي $4^{\circ C}$ به مدت حداکثر ۶ ساعت قبل از پردازش نگهداري و به دنبال آن ادرار به مدت ۱۰ دقيقه با سرعت ۱۵۰۰×g سانتريفوژ شد تا رسوبات سلولي جدا شوند و سپس غلظت MIF ادرار با استفاده از روش ELISA اندازه‌گيري شده و با کراتينين ادرار اصلاح شد.

ساير متغيرها نيز ازجمله متغيرهاي زمينه‌اي و نيز غلظت کراتينين ادرار در هر دو گروه اندازه‌گيري شد. ضمناً تعداد گلبول‌هاي سفيد و چندهسته‌اي (PMN) در خون، و نيز ESR در کودکان مبتلا به عفونت ادراري ثبت مي‌گرديد.

از کليه بيماران مبتلا به عفونت ادراري در فاز حاد بيماري اسکن هسته‌اي DMSA به عمل آمده و بر اساس نتايج آن، کودکان داراي عفونت ادراري به دو گروه پيلونفريت حاد (۲۵ نفر) و سيستيت حاد (۸ نفر) تقسيم شدند.

در نهايت اطلاعات توسط نرم‌افزار آماري SPSS.13 تجزيه و تحليل شد. براي بيان متغيرها از شاخص‌هاي

[Downloaded from pajoohande.sbmu.ac.ir on 2026-11-13]

مرکـــزي همچـــون درصـــد فراوانـــي و ميـــانگين و نيـــز شـاخص‌هـاي پراکنـدگي انحـراف معيـار (SD) و SEM (Standard Error of Mean) اسـتفاده شـد. جهـت مقايسه‌ي کراتينين و MIF ادرار و هم چنين نسبت آن‌ها در دو گروه، آزمون‌هـاي آمـاري Mann-Whitney U-test و Independent-t test مورد اسـتفاده قـرار گرفـت. ضـمن آن‌که از آنـاليز ROC (Receiver Operating Curve) بـه منظـور ارزيـابي و مقايـسه تـوان پـيش‌گـويي کننـدگي متغيرهاي مختلف مورد بررسي در ابتلا بـه پيلونفريـت حـاد در کودکان استفاده گرديـد و سـطح زيـر نمـودار يـا AUC (Area Under Curve) جهت مقايسه قـدرت متغيرهـاي مختلف با يکديگر محاسـبه شـد. آزمـون ANCOVA نيـز به منظور ارزيابي اثر مداخـله‌گر متغـيرهاي مختـلف در نتايج به‌دست آمده مورد اسـتفاده قـرار گرفـت. در تمـامي آناليزهـاي آماري انجـام گرفتـه، سـطح معنـي‌داري معـادل ۹۵% در نظـر گرفته و پژوهشگران در کليه مراحل پژوهش به اصول عهدنامـه هلسينکي پايبند بودند و اطلاعات نزد ايشان محفوظ مي‌باشد.

يافته ها

۲۵ کودك مبتلا بـه پيلونفريـت حـاد (گـروه A)، ۸ بيمـار مبتلا به سيستيت حاد (گروه B) و ۴۰ کودك سالم (گروه C) وارد اين مطالعه شدند. ميانگين سني افراد در گروه‌هاي A، B و C بـه‌ترتيـب (SEM =۵/۶۲) ۵۰/۱۷ ، (SEM =۱۵/۷۳) ۷۱/۱۴ و (SEM =۷/۴۲) ۶۰ مـاه بـود. سـاير متغيرهـاي دموگرافيک و هم چنين غلظت‌هاي اندازه‌گيري شده‌ي بيماران و گروه شاهد در جدول ۱ فهرست شده‌است.

جدول ۱- مشخصات دموگرافيک، ميانگين MIF، Cr ادرار و نسبت MIF/Cr در سه گروه مورد مطالعه

گروه	تعداد (نفر)	توزيع جنسي	ميانگين سن (ماه)	ميانگين **MIF** ادرار **(pg)**	ميانگين **Cr** ادرار **(mg/dl)**	ميانگين **MIF/Cr** ادرار (کراتينين**pg/µmol**)
A پيلونفريت حاد	۲۵	پسر: ۲ (۸%) دختر: ۲۳ (۹۲%)	۵۰/۱۷ (SEM= ۵/۶۲)	۳۴۸۳/۳۶ (SEM= ۴۹۲/۹۵)	۹۳ (SEM= ۱۴/۱۸)	۶۶/۱۴ (SEM= ۲۳/۷۸)
B سيستيت حاد	۸	پسر: ۲ (۲۵%) دختر: ۶ (۷۵%)	۷۱/۱۴ (SEM= ۱۵/۷۳)	۲۵۴/۱۳ (SEM= ۱۰۹/۷۶)	۱۵۳/۵ (SEM= ۲۵/۶۱)	۱/۵۸ (SEM= ۰/۵۹)
C شاهد	۴۰	پسر: ۲۵ (۶۲/۵%) دختر: ۱۵ (۳۷/۵%)	۶۰ (SEM= ۷/۴۲)	۳۳۸/۸۳ (SEM= ۶۷/۳۰)	۱۷۲/۶۳ (SEM= ۱۱/۵۱)	۱/۸۵ (SEM= ۰/۳۵)

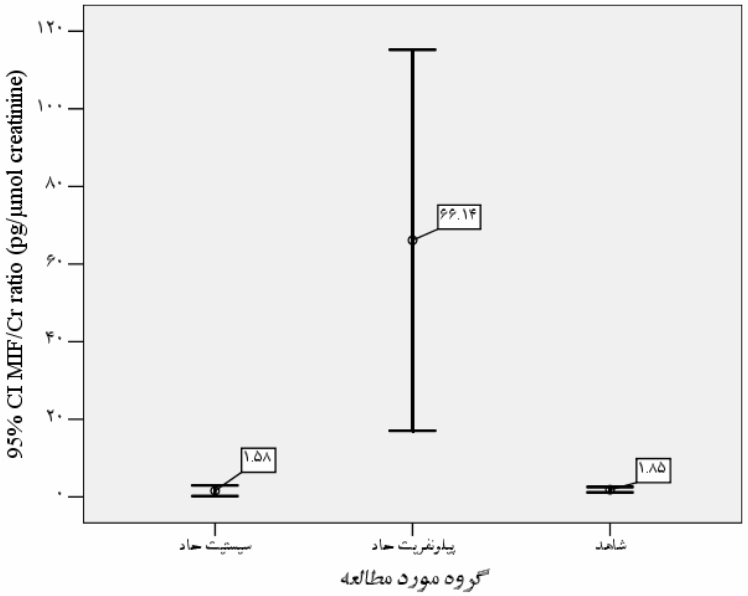
پـس از اصـلاح غلظـت ادراري MIF بـا کـراتينين ادرار، ميانگين نسبت ادراري MIF/Cr در گروه‌هاي مختلف مـورد مطالعه ايـن‌گونـه بـه دسـت آمـد: pg/µmol creatinine (SEM =۲۳/۷۸) ۶۶/۱۴ در بيماران مبتلا به پيلونفريت حاد (گروه A)، pg/µmol creatinine (SEM =۰/۵۹) ۱/۵۸ در بيماران مبتلا به سيستيت حاد (گـروه B) و pg/µmol creatinine (SEM =۰/۳۵) ۱/۸۵ در افراد سالم گروه C.

نتايج آنـاليز تحليلـي نـشان مـي‌دهـد کـه نـسبت ادراري MIF/Cr در گروه A به‌طور معني‌داري بالاتر از گروه‌هاي B ($p <۰/۰۰۱$) و C ($p <۰/۰۰۱$) بود. اين نتـايج در نمودار ۱ نيز نشان داده شده است.

همان‌طور که در جدول ۲ نشان داده شده است، متغيرهاي مختلفي در بيمـاران گـروه‌هـاي A وB بـا يکـديگر مقايـسه شده‌اند. علاوه بر نسبت بـالاي ادراري MIF/Cr در بيمـاران مبـتلا بـه پيلونفريـت (کـه قـبلاً بـه آن اشـاره شـد)، ESR (P=۰/۰۲۱)، غلظـت MIF ادرار ($P <۰/۰۰۱$) و شـمارش PMN سرم (P=۰/۰۲۳) نيز در بيماران مبتلا به پيلونفريـت حاد، به‌طور معني‌داري بالاتر از مبتلايان بـه سيـستيت حـاد بـود. از سـوي ديگـر، هـيچ اخـتلاف آمـاري معنـي‌داري بيـن ميانگيـن وزن مخـصوص ادرار، دمـاي بـدن و شـمارش

[Downloaded from pajoohande.sbmu.ac.ir on 2026-11-13]

گلبول‌هاي سفيد سرم در بيماران گروه‌هـاي A وB مـشاهده نشد. آناليز آماري بيش تر با آزمون ANOVA نشان داد که تفـاوت آمـاري معنـي‌دار ميـان نـسبت ادراري MIF/Cr در بيماران مبتلا به پيلونفريـت حـاد و سيـستيت حـاد، از نظـر آماري مستقل از اثـر مخـدوش‌کننـدگي احتمـالي کـراتينين ادرار است (P=۰/۰۳۹).

نمودار ۱- پراکندگي مقادير سطح ادراري MIF/Cr در سه گروه مورد مطالعه. اختلاف آماري معني داري بين ميانگين سطح ادراري MIF/Cr در مبتلايان به پيلونفريت حاد با دو گروه مبتلايان به سيستيت حاد (P< ۰/۰۰۱) و گروه شاهد (P< ۰/۰۰۱). عدم وجود اختلاف آماري معني دار بين ميانگين سطح ادراري MIF/Cr در مبتلايان به سيستيت حاد و گروه شاهد (P = ۰/۶۱۵).

جدول ۲- مقايسه شاخص‌هاي مختلف ادراري و خوني در دو گروه A و B

متغير	A پيلونفريت حاد	B سيستيت حاد	P-value
ميانگين MIF ادرار(pg)	۳۴۸۳/۳۶ (SEM= ۴۹۲/۹۵)	۲۵۴/۱۳ (SEM= ۱۰۹/۷۶)	<۰/۰۰۱ *
ميانگين Cr ادرار (mg/dl)	۹۳ (SEM= ۱۴/۱۸)	۱۵۳/۵ (SEM= ۲۵/۶۱)	۰/۰۴۵*
ميانگين MIF/Cr ادرار(کراتينينpg/µmol)	۶۶/۱۴ (SEM= ۲۳/۷۸)	۱/۵۸ (SEM= ۰/۵۹)	<۰/۰۰۱ *
وزن مخصوص	۱/۰۱۲ (SEM= ۰/۰۰۲)	۱/۰۱۱ (SEM= ۰/۰۰۵)	۰/۸۰۶
درجه حرارت بدن (سانتيگراد)	۳۸/۰۱ (SEM= ۰/۱۳)	۳۷/۲۵ (SEM= ۰/۷۵)	۰/۱۱۵
WBC (/µl)	۱۶۹۴۸ (SEM= ۱۶۵۷/۵۲)	۱۰۶۸۷/۵ (SEM= ۱۶۳۶/۵۷)	۰/۰۵۲
PMN (/µl)	۱۳۷۴۶/۵۸ (SEM= ۲۱۱۶/۶۴)	۱۰۴۸۵ (SEM= ۸۰۹۱)	۰/۶۴۴
ESR (mm/h)	۵۳/۹۵ (SEM= ۶/۱۷)	۲۰/۶۰ (SEM= ۸/۹۲)	۰/۰۲۱*

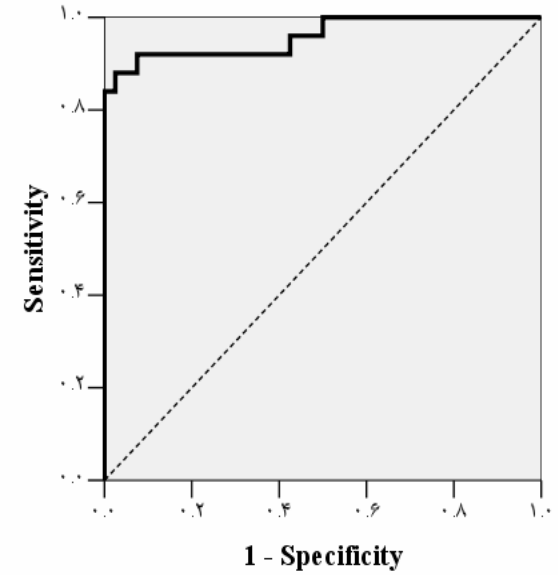
* اختلاف آماري معني دار (P<۰/۰۵)

[Downloaded from pajoohande.sbmu.ac.ir on 2026-11-13]

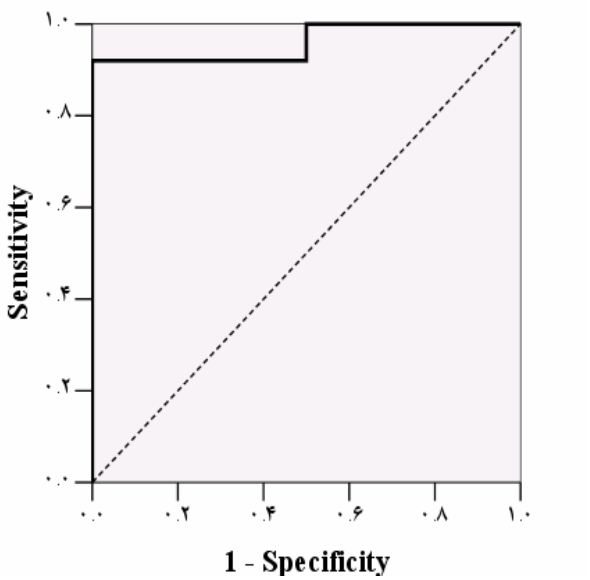
نتـايج آنـاليز ROC نـشان داد کـه نـسبت ادراري MIF/Cr ، به‌طور بالقوه مي‌تواند به عنـوان يـك شـاخص سـودمند در افتـراق پيلونفريـت حـاد از وضـعيت نرمـال (P <۰/۰۰۱ و AUC=۰/۹۵۹ ، نمـودار۲) و حتـي از سيستيت مزمن (P <۰/۰۰۱ ، AUC=۰/۹۶۰ ، نمودار ۳) مورد توجه قرار بگيرد.

همان‌طـور کـه در نمودارهـاي ۴ و ۵ نـشان داده شـده است، نتايج آناليز ROC نشان مي‌دهد که مقادير شاخص (cut-point) معـادل ۵/۳۹ pg/µmol creatinine و ۴/۹۰ pg/µmol creatinine به ترتيب بهتـرين مقـادير جهت تفکيک پيلونفريت حاد از شرايط نرمال و سيـستيت حاد مي‌باشـند. مقـدار ۵/۳۹ pg/µmol creatinine در تفکيک بيماران مبتلا به پيلونفريت حاد از افراد سالم داراي حساسيت ۹۲% و ويژگي ۹۲/۵% مي‌باشد. هم چنين مقـدار ۴/۹۰ pg/µmol creatinine نيـز از حـساسيت ۹۲% و ويژگـي ۱۰۰% در تفکيـک بيمـاران مبـتلا بـه پيلونفريت حاد از مبتلايـان بـه سيـستيت حـاد برخـوردار مي‌باشد.

عـلاوه بـر ايـن و همـان‌گونـه کـه در نمـودار ۶ نشان داده شده اسـت، نـسبت ادراري MIF/Cr از قـدرت پيشگويي کنندگي بيش تري نسبت بـه سـاير متغيرهـا در تشخيص پيلونفريت حاد از سيستيت حاد برخوردار اسـت؛ چرا که سطح زير نمودار (AUC) بـيش تـري در مقايـسه با ساير متغيرهـا دارد [$AUC_{MIF/Cr}$ =۰/۹۷۳ (P=۰/۰۰۲) در برابـر AUC_{PMN} =۰/۸۰۰ (P=۰/۰۵۰) ، (P=۰/۰۵۵) AUC_{ESR} =۰/۷۹۳ و (P=۰/۱۰۶) AUC_{WBC} =۰/۷۴۷].

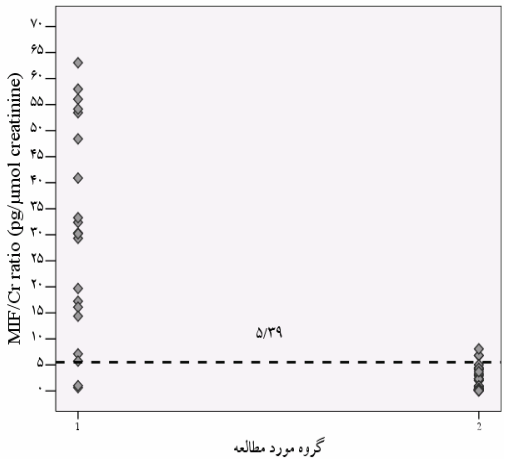

نمودار ۲- آناليزROC (Receiver Operating Curve) براي متغير سطح ادراريMIF/Cr بر حسب (کراتينينpg/µmol) در تشخيص پيلونفريت حاد از شرايط نرمال [۰/۹۵۹ = سطح زير نمودار (AUC) و P < ۰/۰۰۱]

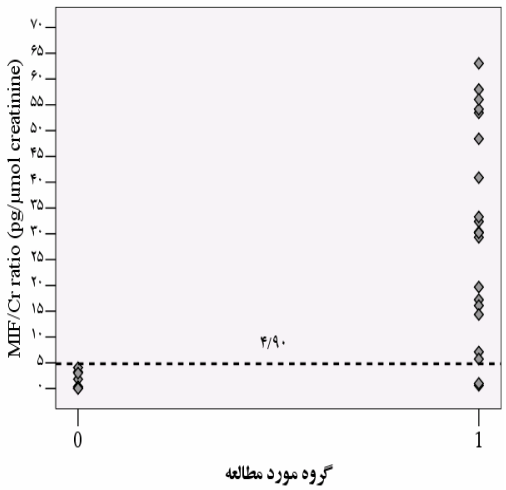

نمودار ۳ - آناليز ROC (Receiver Operating Curve) براي متغير سطح ادراري MIF/Cr بر حسب (کراتينينpg/µmol) در تشخيص سيستيت مزمن حاد از سيستيت حاد [۰/۹۶۰ = سطح زير نمودار (AUC) و P < ۰/۰۰۱]

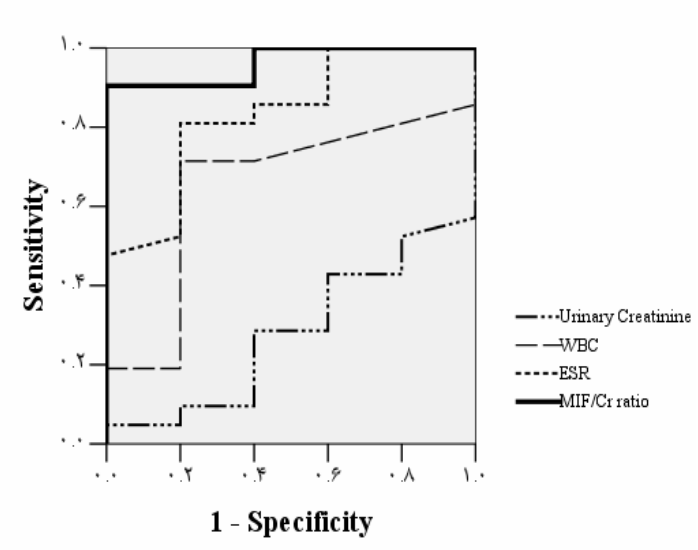
[Downloaded from pajoohande.sbmu.ac.ir on 2026-11-13]

نمودار ٤ - مقادير سطح ادراري MIF/Cr بر حسب (کراتينين pg/µmol) در افراد مورد مطالعه در دو گروه کنترل و مبتلايان به پيلونفريت حاد. خط نقطه چين بيانگر سطح ادراري MIF/Cr معادل $۵/۳۹^{pg/\mu mol}_{کراتینین}$ مي‌باشد؛ که داراي بهترين شاخص‌هاي ارزش تشخيصي در پيشگويي پيلونفريت حاد است (۹۲% = حساسيت و ۹۲/۵% = ويژگي).

نمودار ۵ - مقادير سطح ادراري MIF/Cr بر حسب (*کراتينين pg/µmol*) در افراد مورد مطالعه در دو گروه مبتلايان به پيلونفريت حاد و سيستيت حاد. خط نقطه چين بيانگر سطح ادراري MIF/Cr معادل $۴/۹۰^{pg/\mu mol}_{کراتینین}$ مي‌باشد؛ که داراي بهترين شاخص‌هاي ارزش تشخيصي در پيشگويي پيلونفريت حاد است (۹۲% = حساسيت و ۱۰۰% = ويژگي).

نمودار ٦- مقايسه سطح زير نمودار (AUC) آناليز (Receiver Operating Curve) ROC متغيرهاي مختلف در تشخيص افتراقي پيلونفريت حاد و سيستيت حاد . سطح ادراريMIF/Cr (AUC = ۰/۹۶۲ و P = ۰/۰۰۲) بيشترين قدرت را در تشخيص افتراقي پيلونفريت حاد و سيستيت حاد نسبت به ESR (AUC = ۰/۸۳۳ و P = ۰/۰۲۳)، شمارش WBC سرم (AUC = ۰/۶۵۲ و P = ۰/۲۹۸) و سطح ادراري Cr (۰/۲۸۱ = AUC و P = ۰/۱۳۵) دارد.

بحث

فـاکتور مهارکننـده‌ي مهـاجرت ماکروفـاژ (MIF)، يـك سايتوکاين پيش‌التهابي است که به عنوان يك فعال‌کننـده‌ي قوي ماکروفاژها و سـلول‌هـاي T محـسوب مـي‌شـود (۵-۳). به نظر مي‌رسد MIF داراي نقشي حياتي در آغاز کـردن يـا ادامه‌ي بسياري از واکنش‌هـاي التهـابي اسـت (۶). حتـي در مدل‌هاي تجربي، درمان با آنتي‌بادي‌هـاي ضـد MIF، رونـد ايجاد برخي واکنش‌هاي التهابي نظيرکوليت و زخـم معـده را معکوس کرده و يا جلوي پيشرفت آن را گرفته‌است (۷و۸).

در فرآيندهاي التهابي، ترشحMIF در نورون‌هـاي مغـزي افـزايش مـي‌يابـد و بـه دنبـال ليپـوپلي‌سـاکاريدهاي درون‌سيـسترني، بـه درون مـايع مغـزي- نخـاعي آزاد مي‌شود (۹). بنابراين، اين احتمال وجود دارد که اين فـاکتور در پاسخ مغز به فاکتورهاي التهابي يا تروما نقش داشته باشد.

[Downloaded from pajoohande.sbmu.ac.ir on 2026-11-13]

در مطالعات جديدتر، MIF در انواع ديگري از سلول‌ها و بافت‌ها نيز شناسايي شده است. اين سايتوكاين به‌طور پيش‌ساخته در اوروتليوم انساني وجود دارد. در مدل‌هاي حيواني التهاب مثانه، مانند سيستيت باكتريال نشان داده شده است كه بروز MIF در مثانه افزايش يافته و از مثانه به عنوان يك كمپلكس با وزن مولكولي بالا آزاد مي‌شود (۱۲-۱۰). مطالعات ديگري نيز نشان داده‌اند كه اوروتليوم يك منبع غني از پيش‌سازهاي MIF است (۱۳و۱۴).

در تنها مطالعه مشابه با مطالعه حاضر، Meyer-Siegler و همكاران با استفاده از روش ELISA، سطح MIF را در ادرار ۱۴ بيمار بزرگسال مبتلا به عفونت ادراري با سطح آن در ۱۶ شاهد غيرمبتلا به عفونت ادراري مقايسه كردند و نتيجه گرفتند كه مقدار MIF ادرار در بيماران مبتلا به سيستيت باكتريال افزايش مي‌يابد (۱۱). در اين مطالعه تنها بيماران مبتلا به عفونت تحتاني سيستم ادراري مورد بررسي قرار گرفتند و قضاوتي درباره‌ي بيماران مبتلا به پيلونفريت انجام نشد.

از سويي ديگر، در بيماران مبتلا به پيلونفريت، پاسخ التهابي كه مسئول ريشه‌كني باكتري است، عامل آسيب اوليه به بافت كليه و به‌دنبال آن اسكارهاي كليوي ناشي از پيلونفريت نيز مي‌باشد. اين پاسخ التهابي ناشي از پيلونفريت، شامل فعال‌سازي كمپلمان، گرانولوسيت و ايمني سلولي است. در حالي كه هنوز نقش ماكروفاژها و لنفوسيت‌ها در مقاومت برعليه پيلونفريت در انسان به طور كامل شناخته نشده است (۲).

با توجه به اطلاعات به‌دست آمده، هيچ مطالعه‌اي درباره‌ي نقش ماكروفاژها و MIF در پيلونفريت حاد به ويژه در كودكان انجام نشده است. مطالعه حاضر نخستين بار سطح MIF ادرار را در بيماران مبتلا به پيلونفريت حاد، مبتلايان به سيستيت حاد و گروه كنترل مقايسه كرده و نشان دادكه نسبت MIF/Cr ادرار در سيستيت حاد افزايش نمي‌يابد؛ كه اين يافته با نتيجه‌ي مطالعه‌ي Meyer-Siegler در بزرگسالان مغاير است. از سوي ديگر، افزايش نسبت MIF/Cr ادرار در بيماران مبتلا به پيلونفريت حاد در مطالعه‌ي حاضر قابل توجه بود و نشان داده شد كه نسبت ادراري MIF/Cr آزمون حساسي براي افتراق بين سيستيت و پيلونفريت حاد است و مقادير شاخص ۵/۳۹ pg/µmol creatinine و pg/µmol creatinine ۴/۹۰ به ترتيب مي‌توانند جهت تفكيك پيلونفريت حاد از شرايط نرمال و سيستيت حاد مورد نظر باشند.

نتيجه گيري

از آن‌جايي كه تأخير در تشخيص عفونت دستگاه ادراري فوقاني مي‌تواند با به‌جاي گذاردن اسكارهاي كليوي و تخريب تدريجي بافت كليه منجر به نارسايي كليه و در نهايت استفاده از ديالیز و كليه پيوندي براي كودكان شود، تشخيص زودهنگام پيلونفريت از اهميت بالايي برخوردار است كه نتايج مطالعه حاضر مي‌تواند راه گشاي پژوهش‌هاي آينده در اين زمينه باشد. به نظر مي‌رسد نسبت ادراري MIF/Cr مي‌تواند به عنوان شاخصي مهم در تشخيص به موقع پيلونفريت حاد و به ويژه در افتراق عفونت دستگاه ادراري فوقاني از تحتاني در فاز حاد بيماري به‌كار رود؛ تا با مداخله‌ي سريع‌تر و به موقع درماني از آسيب‌هاي بافت كليه جلوگيري نمود. هرچند انجام مطالعات تكميلي در اين راستا با حجم نمونه بالاتر ضروري به نظر مي‌رسد.

REFERENCES

1. Cunningham RJ, Carvajal HF, Passey RB. Urinary LDH iso-enzyme 5 excretion in experimental pyelonephritis. Br J Exp Pathol 1977; 58: 220.

[Downloaded from pajoohande.sbmu.ac.ir on 2026-11-13]

2. Carvajal HF, Passey RB, Berger M, Travis LB, Lorentz WB. Urinary lactic dehydrogenase iso-enzyme 5 in the differential diagnosis of kidney and bladder infections. Kidney International 1975; 8: 176-84.

3. Morand EF, Bucala R, Leech M. Macrophage migration inhibitory factor: an emerging therapeutic target in rheumatoid arthritis. Arthritis Rheum 2003; 48: 291-9.

4. Bacher M, Metz CN, Calandra T, Mayer K, Chesney J, Lohoff M et al. An essential regulatory role for macrophage migration inhibitory factor in T-cell activation. Proc Natl Acad Sci 1996; 93: 7849-54.

5. Metz CN, Bucala R. Role of macrophage migration inhibitory factor in the regulation of the immune response. Adv Immunol 1997; 66: 197-223.

6. Metz CN, Bucala R. Cytokine reference: a compendium of cytokines and other mediators of host defense. Vol: 1. San Diego: Academic Press. 2001; PP: 703-16.

7. Huang XR, Hui CWC, Chen Y-X, Chun B, Wong Y, Fung PCW, et al. Macrophage migration inhibitory factor is an important mediator in the pathogenesis of gastric inflammation in rats. Gastroenterol 2001; 121: 619-30.

8. Ohkawara T, Nishihira J, Takeda J, Hige S, Kato M, Sugiyama T, et al. Amelioration of dextran sulfate sodium-induced colitis by anti-macrophage migration inhibitory factor antibody in mice. Gastroenterol 2002; 123: 256-70.

9. Bacher M, Meinhardt A, Lan HY, Dhabhar FS, Mu W, Metz CN, et al. MIF expression in the rat brain: implications for neuronal function. Mol Medicine 1998; 4: 217-30.

10. Vera PL, Iczkowski KA, Leng L, Bucala R, Meyer-Siegler KL. Macrophage migration inhibitory factor is released as a complex with alpha1-inhibitor-3 in the intraluminal fluid during bladder inflammation in the rat. J Urol 2005; 174: 338-43.

11. Meyer-Siegler KL, Iczkowski KA, Vera PL. Macrophage migration inhibitory factor is increased in the urine of patients with urinary tract infection: macrophage migration inhibitory factor-protein complexes in human urine. J Urol 2006; 175(4): 1523-8.

12. Vera PL, Meyer-Siegler KL. Anatomical location of Macrophage Migration Inhibitory Factor in urogenital tissues, peripheral ganglia and lumbosacral spinal cord of the rat. BMC Neurosci 2003; 4: 17.

13. Meyer-Siegler KL, Vera PL, Ordorica RC, Fernandez HL. Proinflammatory cytokine up-regulation in central and peripheral tissue innervating the bladder in an endotoxin induced model of rat bladder inflammation. J Urol 2005; 172: 1507-9.

14. Vera PL, Ordorica RC, Meyer-Siegler KL. Hydrochloric acid-induced changes in macrophage migration inhibitory factor in the bladder, peripheral and central nervous system of the rat. J Urol 2003; 170: 623-7.

[Downloaded from pajoohande.sbmu.ac.ir on 2026-11-13]